

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8512
Tarih : 17.10.2024

Özgül SAKİ
İstanbul Milletvekili

10/1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Göçmen kadınların erkek şiddetine karşı başvuru yollarını kullandıklarında Geri Gönderme Merkezlerine sevk edilmesinin önlenmesi, Geri Gönderme Merkezlerinde göçmen kadınların yaşadıkları hak ihlallerinin tespiti ve giderilmesi için yol haritasının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

ÖZGÜL SAKİ

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Geri Gönderme Merkezlerinde (GGM) göçmenlere yönelik işkence ve kötü muamele, sağlık hakkına erişimin engellenmesi, yetersiz beslenme ve toplu halde hijyenik olmayan koşullarda tutulma gibi hak ihlalleri sık sık gündeme gelmektedir. GGM'lerde tutulan kişilerin kayıtdışı olmaları, merkezlerin kapalılığı, tutulan kişilerin yaşadığı dil bariyerleri, geri gönderilme korkusu, ırkçı ve ayrımcı eğilimlerin yaygınlaşması faktörleri bir araya geldiğinde GGM'lerde ağır insan hakkı ihlalleri açığa çıkmaktadır.

Göçmen kadınların GGM'lere sevk sebepleri ve merkezlerde yaşadıkları ise hak ihlallerinin katmerlendiği başka bir boyutu göstermektedir. Göçmen kadınlar kimlikleri nedeniyle sistematik olarak ırkçılığa maruz kaldıkları, yalnızlaştırıldıkları için katmanlı bir şiddet döngüsü içerisinde tacize ve sömürüye karşı daha korunaksız hale gelmektedir. Bu hal GGM'lerde aynı biçimde devam etmektedir.

Erkek şiddetine maruz kaldığı için şikayetçi olan Azerbaycanlı **Sona Yagubova**'nın önce Selimpaşa sonra Edirne GGM'ye gönderilmesi ve fail erkeğin hiçbir tedbir uygulanmaksızın serbest bırakılması örneğinde görüldüğü gibi göçmen kadınlar erkek şiddetine karşı başvuru yollarını kullanmak istediğinde GGM'lere sevk edilmektedir. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın *Türkiye'de Göçmen Kadınlar ve Kadına Yönelik Şiddet Birleşmiş Milletler Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunması Komitesi'ne Sunulan Gölge Raporu*'na göre şiddete maruz kalan göçmen ve mülteci kadınlar ŞÖNİM'e sığınak desteği almak üzere ulaştıklarında önce kimlik edinmeleri gerektiği söylenerek İl Göç İdarelerine yönlendirilmektedirler. İl Göç İdareleri ise kadınları GGM'ye göndermektedir ve kadınlar

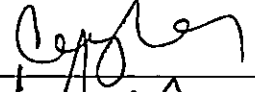
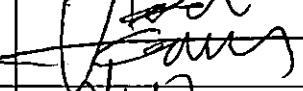
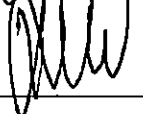
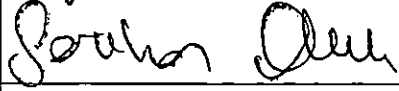
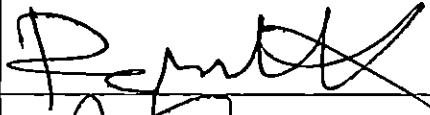
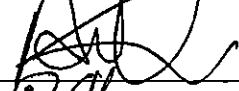
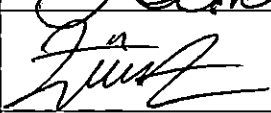
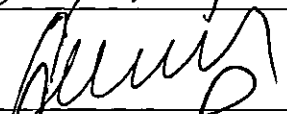
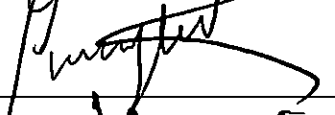
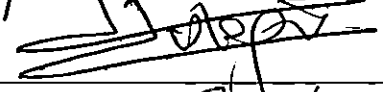
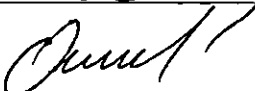
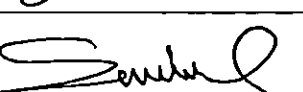
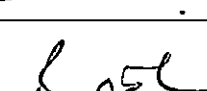
Özgül SAKİ

İstanbul Milletvekili

şiddet sonrası ihtiyaç duydukları hiçbir desteğe erişmeden tecrit edilmekte hatta hayati risk barındıran ülkelere gönderilmek üzere sınır dışı edilebilmektedirler. Özellikle son dönemde göçmen/mülteci kadınlar, ev içinde ya da sokakta yaşadıkları şiddet nedeniyle destek almak için başvurdukları kolluk birimleri tarafından da hukuksuz biçimde GGM'lere gönderilmekte ve burada altı ay ila bir yıla varan sürelerde keyfi olarak tutulmakta ya da hayatlarının tehlikede olduğu ülkelere geri gönderilmektedir. GGM'ye gönderilme ihtimali kadınları şiddeti şikâyet etmekten alıkoymaktadır.

Dönem dönem basına yansıyan haberlerde göçmen kadınlar avukatları aracılığıyla yaptıkları açıklamalarda GGM'lerde ciddi bir hijyen problemi bulunduğu, temizliğin temizlik malzemesi verilmeksizin merkezde bulunan göçmenlere yaptırıldığından, kene salgınından, kan lekeleri bulunan çarşaflarda yatırıldıklarından, göçmenlerin merkez yetkilileri tarafından dövüldüğünden, hakarete ve tacize uğradığından bahsetmiştir. Göçmen kadınların merkezlerde türlü tehdit ve baskılarla "gönüllü geri dönüş"e mecbur bırakıldığı da bilinmektedir. Ayrıca göçmen kadınların ana dilde hizmete, hukuki bilgiye ve avukatlık hizmetine erişememe, kötü muamele görme ve ayrımcılığa uğrama şeklinde gerçekleşen hak ihlalleri bulunmaktadır. Göçmen LGBTİ+ların da bu sorunlara ek olarak GGM'lerde görevlilerin ayrımcı tutumlarına maruz kalması, merkezlerdeki diğer göçmenlerden yönelen benzeri tutumlara ilişkin yeterli önlemin alınmaması gibi sorunları bulunmaktadır.

Göçmen kadınların erkek şiddetine karşı başvuru yollarını kullandıklarında GGM'lere sevk edilmesinin önlenmesi, GGM'lerdeki fiziki koşulların insanca yaşam standartlarına uygun hale getirilmesi, "gönüllü geri dönüş"e zorlama başta olmak üzere hukuksuzlukların önlenmesi, işkence, kötü muamele, cinsel taciz, rüşvet ve benzeri suçların etkin soruşturmalara tabi tutulması, göçmenlerin hukuki başvuru imkanına, çevirmene erişimlerinin sağlanması için yol haritasının çıkarılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	